

Havarijní plán

Název: Biofyzikální ústav AV ČR, v.v.i., Královopolská 135, 612 65 Brno, IČO 68081707

Adresa pracoviště:

Biofyzikální ústav AV ČR, v.v.i., Královopolská 135, 612 65 Brno

Popis havárie, která může vzniknout při nakládání s GMO:

Havárie je závažný neplánovaný únik GMO mimo určený laboratorní prostor. V takovém případě je třeba neprodleně učinit opatření k likvidaci havárie. Za havárie ve vlastním slova smyslu se nepovažují malé úniky GMO, při nichž uniklé GMO jsou spolehlivě zlikvidovány v rámci uzavřeného prostoru. Za havárii však je nutno považovat rozšíření GMO mimo prostory Biofyzikálního ústavu AVČR, určené k uzavřenému nakládání s GMO. K havárii může dojít také při přepravě materiálu v rámci budovy Biofyzikálního ústavu AVČR z jednoho uzavřeného prostoru pro nakládání s GMO do jiného, případně při nehodě dopravního prostředku, v němž se GMO přepravují na jiné pracoviště.

Z hlediska možných havárií dále připadá v úvahu únik GM zvířat z transportního obalu do vnějšího prostředí při havarii automobilu při přepravě zvířat. Je poměrně nepravděpodobné, že by při havarii byl poškozen skříňový prostor v němž jsou zvířata transportována za současného poškození přepravního obalu. Řidič automobilu postupuje v takovéto situaci následovně: V případě havárie neotvírá nákladový prostor na místě havárie. V případě požáru nezachraňovat naložená zvířata. Pokud dojde k poškození karoserie, opatrně zkontrolovat zda došlo i k poškození přepravního obalu. Pokud došlo k poškození přepravního obalu pokusit se zvířata odchytit, obzvláště když setrvávají na ložné ploše automobilu a opět transportní obal uzavřít. V případě úniku zvířete do volného prostoru přesně evidovat kolik a která zvířata unikla. Zajistit provedení deratizace prostřednictvím služby DDD v postižené oblasti.

Typy havárií:

- Únik mikroorganismů (geneticky modifikovaných organismů) mimo uzavřenou kultivační nádobu
- Únik DNA nebo genového produktu mimo uzavřený kontrolovaný prostor.
- Únik transgenních rostlin, které by mohly mít selekční výhodu ve volné přírodě
- Únik geneticky modifikovaných myší, které by mohly mít selekční výhodu ve volné přírodě

Přehled možných následků havárie na zdraví lidí, zvířata, životní prostředí a biologickou rozmanitost, včetně způsobu zjišťování těchto následků a účinné ochrany před nimi:

- Požití GMO lidmi nebo zvířaty může způsobit různé zdravotní problémy. Po požití je nutné neprodleně vyhledat lékaře. Tomuto se dá účinně předcházet dodržováním zásad práce, uvedených v provozním řádu.
- Únik GMO mimo uzavřené prostory může způsobit introdukování GMO do životního prostředí. K detekci se používají postupy popsány níže v části f). Tomuto nebezpečí se dá účinně předcházet správným postupem při práci s GMO.

Postupy na ochranu zdraví lidí, zvířat, životního prostředí a biologické rozmanitosti v případě nežádoucího ovlivnění vzniklou havárií; popřípadě metody na zneškodňování nebo sanaci rostlin a zvířat, které se nacházeli v oblasti v době havárie:

Pokud došlo k vnitřní kontaminaci osob, poskytnout první pomoc (provést výplach úst, nosu a očí, popř. poraněného místa). Zajistit pomocí výtěrů vzorky z kontaminovaných úst, popř. nosu k analýze. Zabezpečit lékařskou pomoc.

Obce, případně osoby, kterým je havarijní plán předkládán:

- doc. RNDr. Eva Bártová, Ph.D., ředitelka Biofyzikálního ústavu AV ČR, v.v.i.
- Josef Železný, Bezručova 454, 664 61 Rajhrad, bezpečnostní technik BFÚ AV ČR, v.v.i.
- Odbor životního prostředí Úřadu městské části Brno – Žabovřesky
- Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje, Lidická 712/61 602 00 Brno
- Krajský úřad Jihomoravského kraje, Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno

Havarijní plán Biofyzikálního ústavu AV ČR, v.v.i. pro nakládání s geneticky modifikovanými organismy

Dodatek pro převoz GM myši

a) Identifikační údaje pracoviště:

Biofyzikální ústav AV ČR, v.v.i., Královopolská 135, 612 65 Brno, IČO 68081707

b) Popis havárie, která může vzniknout v prostorách nebo místě, kde probíhá nakládání s geneticky modifikovanými organismy:

Z hlediska možných havárií připadá v úvahu únik GM zvířete z transportního obalu do vnějšího prostředí při dopravní nehodě automobilu přepravujícího zvířata. Je poměrně nepravděpodobné, že by při nehodě byl poškozen úložný prostor, v němž jsou zvířata transportována za současného poškození přepravního obalu.

c) Přehled možných následků havárie na zdraví lidí, zvířat a životní prostředí a biologickou rozmanitost, včetně způsobů zjišťování těchto následků a účinné ochrany před nimi:

Neexistuje žádné známé riziko přímého, nepřímého, ať okamžitého či opožděného působení GM kmenů laboratorní myši na zdraví člověka a zvířat. Také případné působení GM jedinců na životní prostředí či biologickou rozmanitost je minimální, protože i v případě velmi nepravděpodobného úniku GM zvířete při nehodě automobilu by kmeny laboratorní myši ve volné přírodě nepřežily a možnost oplodnění divokých zvířat uniklými GM zvířaty je minimální. Adaptace GM zvířat na přísun peletované potravy navíc umožňuje úspěšnou deratizaci, pokud by musela být provedena.

d) Postupy na ochranu zdraví člověka a zvířat a ochranu životního prostředí v případě nežádoucího ovlivnění vzniklou havárií:

Řidič automobilu postupuje v případě nehody následovně: V případě nehody neotvírá nákladový prostor na místě nehody a kontaktuje svého nadřízeného, se kterým konzultuje další postup.

V případě požáru nezachraňuje naložená zvířata. Pokud dojde k poškození karoserie, opatrně zkontroluje, zda došlo i k poškození přepravních obalů. Pokud došlo k poškození přepravních obalů, pokusí se zvířata odchytnout, obzvláště když setrvávají v úložném prostoru automobilu, a opět transportní obal uzavře. V případě úniku zvířete do volného prostoru přesně eviduje kolik a která zvířata unikla. Biofyzikální ústav AV ČR, v.v.i. provede v příslušném místě deratizaci prostřednictvím služby DDD.

Pro případ nehody, kdy řidič nebude schopen kontaktu a zabezpečit úkony popsané výše v důsledku zranění, je v automobilu umístěna obálka s instrukcemi pro policii a záchrannou službu s kontaktními čísly, na kterých je nutno dohodnout další postup. Obálka je nadepsána Převoz GMO.